

APAKAH LEUKAEMIA?

Leukaemia adalah kanser darah. Ia merupakan kanser yang paling kerap berlaku dikalangan kanak-kanak

Leukemia terjadi apabila sum-sum tulang (yang merupakan "kilang" pengeluaran sel dalam badan kita) mula mengeluarkan banyak sel darah putih yang tidak normal dan tidak berfungsi yang dipanggil sel-sel leukemia atau "blast". Sel-sel ini akan mencegah sel-sel darah lain dalam sum-sum tulang daripada terbentuk. Keadaan ini akan menyebabkan kanak-kanak yang menghidap leukemia lebih mudah mendapat jangkitan, nampak pucat dan senang lebam.

APAKAH PENYEBAB LEUKAEMIA?

Para pakar masih tidak mengetahui punca terjadinya leukemia. Namun tetapi, terdapat beberapa faktor yang diketahui boleh meningkatkan risiko berlakunya leukemia:

- ▶ Keadaan genetik seperti Down Syndrome
- ▶ Radiasi yang berlebihan
- ▶ Bahan-bahan kimia perindustrian

Kebiasaannya, kanak-kanak yang menghidap leukemia tidak mempunyai risiko.

JENIS-JENIS LEUKAEMIA

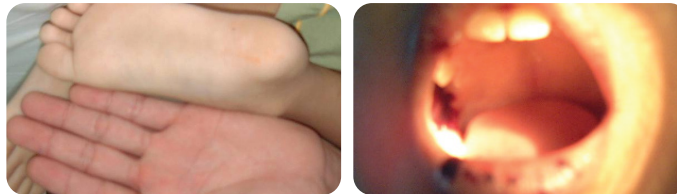
Jenis-jenis leukaemia dikalangan kanak-kanak adalah :

- ▶ Acute Lymphoblastic Leukaemia (**ALL**) -75%
- ▶ Acute Myeloid Leukaemia (**AML**) -21%
- ▶ Chronic Myeloid Leukaemia (**CML**)-3-5%

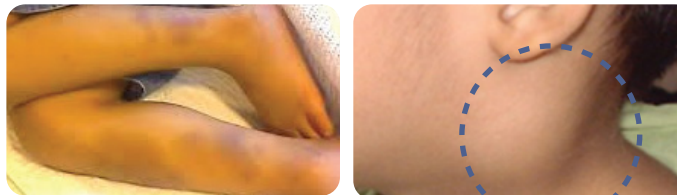
Perkataan "acute" bermaksud penyakit tersebut berkembang dengan cepat/pantas. Perkataan "lymphoblastic" dan "myeloid" merujuk kepada jenis sel-sel darah putih yang terlibat.

APAKAH SIMPTOM-SIMPTOM/GEJALA LEUKAEMIA?

- ▶ Demam dan jangkitan berlaku dengan kerap disebabkan kekurangan sel-sel darah putih yang biasa untuk melawan jangkitan
- ▶ Keadaan pucat dan letih, disebabkan kekurangan sel-sel darah merah

- ▶ Mudah lebam dan berdarah disebabkan bilangan platelet (sel untuk pembekuan darah) yang rendah

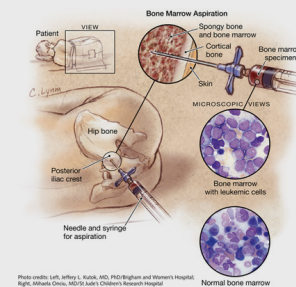
- ▶ Bengkak pada bahagian leher/pangkal paha / bawah ketiak – berpunca daripada pembesaran nodus limfa
- ▶ Kembang perut disebabkan pembengkakan hati atau limpa
- ▶ Kesakitan pada tulang disebabkan sum-sum tulang terpaksa bekerja lebih kuat untuk membentuk lebih banyak sel leukemia
- ▶ Jika penyakit menular ke bahagian otak, pesakit mungkin akan mengalami sakit kepala, sawan atau strok (lemah sebelah badan)
- ▶ Bagi lelaki, pembesaran buah zakar sebelah menunjukkan ia telah merebak.

BAGAIMANAKAH IANYA DI DIAGNOS

(MENCARI PUNCA PENYAKIT)?

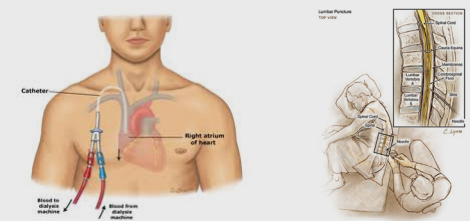
Leukemia dalam kalangan kanak-kanak didiagnos dengan cara melakukan ujian darah yang mudah dan daripada kajian sum-sum tulang yang diambil daripada bahagian tulang punggung.

Doktor yang merawat akan menjelaskan ujian-ujian tersebut dengan lebih terperinci kepada anda

BAGAIMANAKAH LEUKAEMIA DI RAWAT?

▶ **Chemotherapy: Kimoterapi** merupakan kaedah rawatan utama. Ubat-ubatan antikanser digunakan untuk membunuh sel-sel kanser tersebut. Kombinasi ubat-ubatan ini diberi dalam pelbagai cara: pil, suntikan ubat melalui saluran darah, suntikan ubat terus kepada cecair tulang belakang (IT), dan suntikan ubat ke dalam otot

Melalui saluran khas CVL

Intrathecal (IT)

lanya diberi didalam beberapa fasa :-

- **Fasa Induksi** ialah rawatan intensif untuk 8 minggu yang pertama. Bertujuan untuk membunuh kebanyakan sel leukemia. Pada minggu terakhir, kebiasaannya tidak lagi terdapat sel-sel leukemia dikesan dalam sum-sum tulang.

- **Fasa pengukuhan** : Bertujuan untuk membunuh baki sel-sel leukemia

- **Fasa pencegahan pemerebakan penyakit ke otak** mencegah sel leukemia daripada merebak ke cecair otak.

- **Fasa Penjagaan** : Fasa terakhir ini berlangsung untuk 1-2 tahun. Mengurangkan peluang sel leukemia untuk timbul semula

► **Pemindahan Sum-sum Tulang:** Ini hanya sesuai untuk sesetengah pesakit yang menghidap AML atau pesakit ALL yang berisiko tinggi atau yang berulang. Untuk tujuan pemindahan, ujian-ujian khas mesti dilakukan terhadap pesakit dan adik-beradiknya untuk mencari penderma yang sesuai.

► **Rawatan sokongan:** Rawatan-rawatan lain termasuk antibiotik (untuk melawan jangkitan), tranfusi produk darah (apabila sel-sel darah atau platelet tidak mencukupi).

► CVL akan dipasang bagi mengurangkan rasa sakit semasa memberi rawatan dan mengambil darah.

PERKARA-PERKARA YANG PERLU DIBERI PERHATIAN SEMASA KIMOTERAPI:

Baik leukemia mahupun rawatannya akan memberi kesan terhadap sum-sum tulang, iaitu menyebabkan kurangnya pembentukan sel-sel darah.

► Sekiranya anak anda kelihatan pucat, dia mungkin memerlukan tranfusi.

► Bilangan sel darah putih akan menurun selepas kimoterapi. Pada waktu ini, daya tahanan rendah dan amat mudah untuk mendapat sebarang jangkitan. Elakkan tempat-tempat sesak dan padat seperti pasar raya/kenduri.

► Pendarahan bermakna bilangan platelet adalah rendah. Beri perhatian sekiranya terdapat lebam pada kulit atau gusi dan hidung berdarah. Elakkan permainan/sukan lasak.

► Keguguran rambut adalah perkara biasa semasa rawatan kimoterapi dan hanya bersifat sementara.

► Anak anda mungkin akan mengalami ulser mulut. Ubat kumur boleh digunakan sebagai rawatan ulser. Jaga kebersihan mulut.

► Rasa mual/loya kadang-kadang berlaku. Galakkan anak anda untuk minum lebih kerap dalam jumlah yang kecil. Jeli ataupun aiskrim boleh digunakan untuk memujuk mereka makan.

► Sembelit boleh berlaku. Pastikan anak anda mendapat cukup cecair dan fiber dalam pemakanan. Terdapat juga ubat-ubatan untuk merawat sembelit sekiranya berlarutan.

► Ada kalanya, cirit-birit juga berlaku disebabkan kesan sampingan ubat-ubatan atau jangkitan.

Datang segera ke Wad Pediatrik Onkologi jika:

► anak anda mengalami demam pada bila-bila masa semasa rawatan. Antibiotik perlu diberi dengan segera.

► terdapat sebarang jangkitan seperti batuk atau CVL merah atau tidak nampak sihat,

► Pendarahan berlaku dari mana-mana termasuk najis, kencing, muntah atau kahak

► Sawan atau tiba-tiba lemah sebelah badan

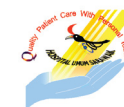
► Perut sakit, muntah dengan teruk atau cirit birit

► Cacar air (telepon wad terlebih dahulu)

Memahami Penyakit

LEUKAEMIA

SARAWAK
GENERAL HOSPITAL
PAEDIATRICS DEPARTMENT
In collaboration with
Sarawak Children Cancer Society

Jabatan Paediatrik
HOSPITAL UMUM SARAWAK
Tel : 082-276 481